

Opravična št.:

Up-1277/05

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2006:Up.1277.05

Akt:

Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Up 633/2003 z dne 6. 10. 2005 v zvezi s sodbo Upravnega sodišča št. U 108/2001 z dne 15. 1. 2003

Izrek:

Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Up 633/2003 z dne 6. 10. 2005 v zvezi s sodbo Upravnega sodišča št. U 108/2001 z dne 15. 1. 2003 se ne sprejme, v delu, ki se nanaša na kršitev pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, pa se zavrže.

Evidenčni stavek:

Pritožniki niso izkazali, da bi izpodbijana odločitev temeljila ne kakšnem stališču, ki bi jih brez utemeljenega razloga postavljalo v neenak položaj v primerjavi z drugimi denacionalizacijskimi upravičenci, ali ki bi poseglo v njihov pravni položaj, ki so ga imeli ob uveljavitvi ZDen in ki je varovan s 33. členom Ustave. Sodišči sta namreč stališče, da se je Republika Slovenija zavezala za vračilo podržavljenega premoženja, ki je bilo ob uveljavitvi ZDen kot družbena lastnina "pod njeno ingerenco", med drugim utemeljili na podlagi določb tretjega in četrtega odstavka 16. člena ZDen in z razlago določb ZDen, ki urejajo način denacionalizacije podržavljenih podjetij. Iz obrazložitve izpodbijanih sodb je razvidno tudi, da v primerih, kot je obravnavani, ne gre za vprašanje lastninjenja oziroma nedopustnega razpolaganja s podržavljenim premoženjem, temveč za to, da je pravna oseba s sedežem izven Republike Slovenije z osamosvojitvijo Republike Slovenije postala tuja pravna oseba, ki je slovenski pravni red od osamosvojitve dalje ni mogel šteti za družbeno pravno osebo, temveč za osebo civilnega prava in zato tudi njenega premoženja ne za družbeno premoženje pravnih oseb iz četrtega odstavka 16. člena ZDen.

Očitka o odstopu od ustaljene sodne prakse ni mogoče utemeljiti s sklicevanjem na dve sodni odločbi. Poleg tega pa so tako iz obrazložitve sodbe Upravnega kot Vrhovnega sodišča razvidni razlogi za drugačno pravno stališče, kot ga je Vrhovno sodišče sprejelo v eni izmed sodb Vrhovnega sodišča, in za katerega se pritožniki zavzemajo. Kršitve pravic iz 14. in iz 22. člena Ustave pritožniki ne morejo utemeljiti niti z očitkom, da je upravni spor trajal pet let in da je Vrhovno sodišče po petih letih sprejelo drugačno stališče.

Geslo:

1.5.51.2.2 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Nesprejem, ker očitno ni kršitve ustavnih pravic.

5.2 - Temeljne pravice - Enakost (14.2).

5.3.13.18 - Temeljne pravice - Državljske in politične pravice - Procesna jamstva, pravica do obrambe in poštenega sojenja (19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31) - Enakost orožij (22, 14).

5.3.36 - Temeljne pravice - Državljske in politične pravice - Pravica do lastnine (33, 67).

1.4.52.4 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke v postopku ustavne pritožbe - Izčrpanje pravnih sredstev.

1.5.51.2.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Zavrženje.

Pravna podlaga:

Člen 14.2, 22, 33, Ustava [URS]

Člen 55.2.1, 55.1.2, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:

Dokument v PDF obliki:

 [Up-1277-05.pdf](#)

Polno besedilo:

Up-1277/05-9

24. 11. 2006

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus ustavne pritožbe A. A. in B. B., obeh iz Ž., ki ju zastopa C. C., odvetnica v Z., ter Č. Č. iz V. in D. D. z U., ki ju zastopa E. E., odvetnik v Š., na seji senata 7. novembra 2006 in v postopku po četrtem odstavku 55. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94)

sklenilo:

Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Up 633/2003 z dne 6. 10. 2005 v zvezi s sodbo Upravnega sodišča št. U 108/2001 z dne 15. 1. 2003 se ne sprejme, v delu, ki se nanaša na kršitev pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, pa se zavrže.

Obrazložitev

A.

1. Upravno sodišče je odpravilo delno odločbo Ministrstva za kulturo o denacionalizaciji poslovnega prostora, za vrnitev katerega naj bi bila zavezana pravna oseba s sedežem v tujini, in mu zadevo vrnilo v ponoven postopek. Táko sodbo je sprejelo na podlagi stališča, po katerem tuja pravna oseba ne more biti denacionalizacijski zavezanec za vračilo podržavljenega premoženja. Vrhovno sodišče je temu stališču pritrdilo in zavrnilo pritožbi zoper sodbo Upravnega sodišča.

2. Pritožniki z ustavno pritožbo izpodbijajo navedeno odločitev in ji očitajo kršitev 14., 22., 33. in 155. člena Ustave. Navajajo, da je bila denacionalizacijska zavezanca ob uveljavitvi Zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91-I in nasl. - v nadaljevanju ZDen) družbena pravna oseba, ki je pravico uporabe na poslovnem prostoru pridobila neodplačno, ter da je bila v denacionalizacijskem postopku izdana začasna odredba o prepovedi razpolaganja in lastninjenja poslovnega prostora. Sklicujejo se na 88. člen ZDen, po katerem je prepovedano vsakršno razpolaganje s premoženjem, in menijo, da je med takšna prepovedana razpolaganja treba šteti tudi lastninsko preoblikovanje družbenih pravnih oseb, ki imajo med svojimi sredstvi podržavljeno premoženje. V zvezi s tem se sklicujejo na sodbo št. U 1680/94 z dne 1. 10. 1997, s katero je Vrhovno sodišče v isti denacionalizacijski zadevi upravnemu organu dalo napotek, naj ugotovi pravega zavezanca. Menijo, da je sklicevanje sodišč na Ustavni zakon za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in

neodvisnosti Slovenije (v nadaljevanju UZITUL) neutemeljeno, ker ta ne določa, da tuja pravna oseba ni denacionalizacijski zavezanec in ji ne omogoča olastnjenja premoženja. Drugačno stališče naj bi pomenilo, da UZITUL daje tujim pravnim osebam več pravic kot domačim. Pritožniki opozarjajo, da je upravni spor trajal nerazumno dolgo, spreminjanje stališč istih organov po petih letih pa naj bi pomenilo neenakost pred zakonom in neenako varstvo pravic. Vrhovnemu sodišču očitajo, da je v tem primeru odločilo drugače kot v drugih enakih primerih. Sklicujejo ne na sodbi Vrhovnega sodišča št. U 144/96 z dne 24. 5. 2000 in št. U 1388/96 z dne 24. 7. 1996.

3. Pritožnik A. A. je dne 15. 2. 2006 in dne 16. 2. 2006 vložil še dve identični vlogi, s katerima prav tako izpodbija sodbo Vrhovnega sodišča z dne 6. 10. 2005.

B.

4. V skladu s prvim odstavkom 50. člena Zakona o Ustavnem sodišču (v nadaljevanju ZUstS) Ustavno sodišče izpodbijano sodno odločbo preizkusi le glede vprašanja, ali so bile z njo kršene človekove pravice in temeljne svoboščine. Ker 155. člen Ustave neposredno ne ureja človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, se nanj za utemeljevanje ustavne pritožbe ni mogoče sklicevati.

5. Kršitve pravice do enakega varstva pravic iz 14. člena Ustave pritožniki ne morejo utemeljiti z očitkom, da sklicevanje sodišč na UZITUL oziroma da napačna uporaba določb UZITUL pomeni priznavanje več pravic tujim kot domačim pravnim osebam. Pritožnikom bi bila lahko kršena pravica do enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave, če bi izpodbijana odločitev temeljila na kakšnem stališču, ki bi pritožnike brez utemeljenega razloga postavljalo v neenak položaj v primerjavi z drugimi denacionalizacijskimi upravičenci. Te kršitve pa pritožniki z navedbami v ustavni pritožbi ne izkažejo.

6. Iz obrazložitvev izpodbijanih sodb je namreč razvidno, da sta sodišči svoje stališče, po katerem v obravnavanem primeru tuja pravna oseba ne more biti denacionalizacijska zavezanka, utemeljili z več vidikov in ne le s sklicevanjem na 16. člen UZITUL. Tako sta stališče, da se je Republika Slovenija zavezala za vračilo podržavljenega premoženja, ki je bilo ob uveljavitvi ZDen kot družbena lastnina "pod njeno ingerenco", med drugim utemeljili na podlagi določb tretjega in četrtega odstavka 16. člena ZDen in z razlago določb ZDen, ki urejajo način denacionalizacije podržavljenih podjetij. Iz obrazložitvev izpodbijanih sodb je razvidno tudi, da v primerih, kot je obravnavani, ne gre za vprašanje lastnjenja oziroma nedopustnega razpolaganja s podržavljenim premoženjem, temveč za to, da je pravna oseba s sedežem izven Republike Slovenije z osamosvojitvijo Republike Slovenije postala tuja pravna oseba, ki je slovenski pravni red od osamosvojitve dalje ni mogel šteti za družbeno pravno osebo, temveč za osebo civilnega prava in zato tudi njenega premoženja ne za družbeno premoženje pravnih oseb iz četrtega odstavka 16. člena ZDen.

7. Zato pritožniki tudi posega v pravni položaj pritožnikov, ki so ga imeli ob uveljavitvi ZDen in ki je varovan s 33. členom Ustave, ne morejo utemeljiti. Kršitve pravice iz 33. člena Ustave ne morejo utemeljiti niti s sklicevanjem na stališče iz sodbe Vrhovnega sodišča št. U 1680/94, po katerem je pravni položaj denacionalizacijskih upravičencev varovan s prepovedjo razpolaganja po 88. členu ZDen. Že Vrhovno sodišče je pojasnilo, da je upravni spor, v katerem je bila izdana omenjena sodba, sprožila druga tožeča stranka, iz obrazložitve sodbe št. U 1680/94 pa je razvidno, da je bila tožeča stranka domača pravna oseba, ki bi bila denacionalizacijska zavezanka, če bi se poslovni prostor ob uveljavitvi ZDen nahajal med njenimi sredstvi. Kot je razvidno iz izpodbijanih sodb, je bilo v ponovnem postopku ugotovljeno, da se je ta nahajal med sredstvi tuje pravne osebe. Navedbe, ki po vsebini pomenijo zgolj ugovor nepravilne uporabe materialnega prava, pa same po sebi ne zadoščajo za

utemeljitev očitka kršitvi pravice do zasebne lastnine in dedovanja iz 33. člena Ustave.

8. Iz pravice do enakega varstva pravic po 22. členu Ustave med drugim izhaja, da sodišče ne sme samovoljno oziroma arbitrarno odstopiti od uveljavljene in enotne sodne prakse. Za izkaz obstoja te kršitve bi morali pritožniki izkazati troje: da o nekem vprašanju že obstaja enotna sodna praksa, da odločitev v njihovem primeru od te prakse odstopa in da je ta odstop arbitraren, torej da sodišče zanj ni navedlo razumnih pravnih argumentov. Pritožniki sicer zatrjujejo, da je Vrhovno sodišče večkrat odločilo drugače kot v tem primeru, vendar te trditve s sklicevanjem na sodbi Vrhovnega sodišča št. U 144/96 in št. U 1388/96 ne izkažejo. Trditve o ustaljeni sodni praksi namreč ni mogoče izkazati zgolj z dvema sodnima odločbama. Poleg tega je sodbo št. U 1388/96 izdal senat Vrhovnega sodišča na prvi stopnji in to v upravnem sporu, katerega predmet je bilo vprašanje dopustnosti prekinitve denacionalizacijskega postopka. Pritožniki pa niso izkazali, da je ta sodba postala pravnomočna oziroma da bi bila predmet odločanja Vrhovnega sodišča v pritožbenem postopku. Ne glede na to, ali je stališče Vrhovnega sodišča, s katerim je izrecno zavrnilo pritožbene ugovore o dveh drugačnih odločitvah, pravilno, pa so tako iz obrazložitve sodbe Upravnega kot Vrhovnega sodišča razvidni razlogi za drugačno pravno stališče, kot ga je Vrhovno sodišče sprejelo v sodbi št. U 144/96, in za katerega se pritožniki zavzemajo. Kršitve pravic iz 14. in iz 22. člena Ustave pritožniki ne morejo utemeljiti niti z očitkom, da je upravni spor trajal pet let in da je Vrhovno sodišče po petih letih sprejelo drugačno stališče.

9. Kolikor pritožniki z navajanjem, da je upravni spor trajal nerazumljivo dolgo, očitajo kršitev pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, ki jo zagotavlja 23. člen Ustave, pa je treba upoštevati, da se ta očitek nanaša na sodni postopek, ki je že končan. Zato imajo posamezniki kljub ugotovljeni neskladnosti pravne ureditve z Ustavo (odločba Ustavnega sodišča št. U-I-65/05 z dne 22. 9. 2005, Uradni list RS, št. 92/05 in OdlUS XIV, 72) do njene odprave v primeru morebitne kršitve obravnavane pravice v že končanem postopku na voljo možnost zahtevati povračilo škode po 26. členu Ustave. Ker pritožniki niso izkazali, da bi to sodno pot že izkoristili, ni podana procesna predpostavka iz prvega odstavka 51. člena ZUstS, po kateri se ustavna pritožba vložijo šele, ko so izčrpana vsa pravna sredstva. Zato je bilo treba ustavno pritožbo v tem delu zavreči.

10. Navedb iz vlog, ki jih je pritožnik A. A. Ustavnemu sodišču poslal po izteku 60 dnevne roka za vložitev ustavne pritožbe, Ustavno sodišče ni presojalo. V ustavni pritožbi, vloženi po pooblaščenju, namreč navaja, da je bila izpodbijana sodba vročena dne 4. 11. 2005. Po določbi prvega odstavka 52. člena ZUstS pa se ustavna pritožba lahko vložijo v 60 dneh od vročitve posamičnega akta, zoper katerega je mogoča ustavna pritožba.

11. Ker očitno ne gre za kršitve človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, kot jih zatrjujejo pritožniki, Ustavno sodišče ustavne pritožbe ni sprejelo v obravnavo.

C.

12. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi prve alineje drugega odstavka in druge alineje prvega odstavka 55. člena ZUstS in tretje alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 93/03 in 98/03 – popr.) v sestavi: namestnik predsednice senata Lojze Janko ter člana dr. Janez Čebulj in dr. Ciril Ribičič. Sklep je sprejel soglasno. Ker senat ustavne pritožbe ni sprejel, je bila zadeva v skladu z določbo četrtega odstavka 55. člena ZUstS predložena drugim sodnicam in sodnikom Ustavnega sodišča, razen sodnici Milojki Modrijan in sodniku Jožetu Tratniku, ki sta bila v zadevi izločena. Ker se za sprejem niso izrekli trije od njih, ustavna pritožba ni bila sprejeta v obravnavo.

Namestnik predsednice senata
Lojze Janko

Vrsta zadeve:
ustavna pritožba

Vrsta akta:
posamični akt

Vlagatelj:

Datum vloge:
23. 12. 2005

Datum odločitve:
24. 11. 2006

Vrsta odločitve:
sklep

Vrsta rešitve:
nesprejem ustavne pritožbe
zavrženje

Objava:

Dokument:
US26797